

Căsătoria de N. V. Gogol
(clasa prof. Dem Rădulescu)

Un actor strângându-și costumul de scenă...

Acum doi ani, la Casandra, am văzut un proaspăt actor strângându-și pentru ultima dată costumul de scenă, după ultima reprezentație. Știa că urmează să nu-l mai poarte. Niciodată până atunci pantofii, cămașa, pantalonii lui Pușcic din *Livada de vișini* nu avuseseră o asemenea semnificație pentru actor. Era ca și cum s-ar fi trezit într-o dimineață că a crescut peste măsură și propriile haine nu-l mai încăp. Îl nedumea înstrăinarea bruscă de personaj. Rolul făcea parte din spectacolul său de absolvență, iar tânărul pășea de a doua zi în teatrul profesionist.

Mi-am amintit de această scenă pentru că ea este mai mult decât dilema unui "comedian". Dincolo de flori, aplauze, premii, ultima săptămână a studentului (la teatru) marchează o subită modificare a identității. Schimbarea aparține nu doar actorului, ci și regizorului, coregrafului, teatrolgului. Pragul dintre școală și profesie este ceea ce fascinează la sărbătoarea unei promoții.

M-a uimit rapida maturizare artistică a tinerilor absolvenți, petrecută undeva între improvizatiile din școală și scândurile Studioului Casandra. I-am cunoscut pe viitorii actori într-un mod mai complex decât din examenele de an: alături de spectacolele de clasă au fost prezente în Gala Absolvenților și două montări ale lui Claudiu Goga, student la regie în anul IV: *Dictatorul* de Alexandru Kirițescu și *Delir*

în doi de Eugen Ionescu.

La clasa profesorului universitar Dem Rădulescu, asistent universitar George Ivașcu, personalitățile puternice ale actorilor-profesori i-au influențat vizibil pe studenți. Puțini sunt cei la care nu se constată o doză din ironia persiflantă a lui Dem Rădulescu (vezi Marius Rizea) sau din stilul de Pierrot-Chaplin al lui George Ivașcu (vezi Mihai Brătilă). Imitația e pentru actorul în formare o reacție pe cât de tipică pe atât de trecătoare. Dincolo de ea se întrezăresc particularitățile de joc ale fiecărui. Aici, mai ales băieții au ceva de spus. La Dan Badea am remarcat dicționea impecabilă (fenomen destul de rar la tinerii actori), dar și umorul fin, neostențativ în *Omoară-l pe aproapele tău!* după Slawomir Mrozek; Mihai Brătilă mi-a confirmat că talentul depinde din ce în ce mai puțin de un fizic impozant, suplinind fiind în cazul de față de capacitatea de a individualiza personajul prin mimică, introspecție și simț scenic (în *Dictatorul* de Alexandru Kirițescu și *Căsătoria* de N.V. Gogol). Și acestea sunt doar două exemple. Profesorul universitar Grigore Gonța și asistentul universitar Alexandru Lazăr au ales o gamă ceva mai largă de titluri pentru spectacolele de absolvență. De aceea s-au putut distinge cei cu disponibilități pentru genuri teatrale diferite. E cazul Isabellei Iacupovici, care s-a mișcat cu ușurință între farsă (*Vesela farsă a cocoșăților*), genul comic (*Mofturile Belisei* de

Lope de Vega), absurdul ionescian (*Delir în doi*) și genul serios (*Cei drepti* de Albert Camus). Am remarcat și prezența a parte a Rădiței Roșu: ușor excentrică dar atrăgătoare prin amestecul ciudat de forță virilă și senzualism feminin (*Mofturile Belisei*) și a lui Dan Coman care, pe lângă umorul școlăresc dar irezistibil, are resurse și pentru autenticitate în dramă (*Cei drepti*). De la clasa de regie a profesoarei Cătălina Buzoianu n-au intrat în Gală decât trei spectacole, destul de nereprezentative pentru o generație de unsprezece regizori (din această promoție îi cunoșteam deja pe Vlad Massaci, cu *Lecția* de Eugen Ionescu, *Trandafirii roșii* de Zaharia Bărsan la "Bulandra" și *Trei femei înalte* de Edward Albee la Comedie, și pe Anca Maria Colțeanu, cu *Deșteptarea primăverii* de Frank Wedekind – prezentată anul trecut la Gala Absolvenților). Cea dintâi reprezentație a fost *Vocea umană* de Jean Cocteau, montată de Marinela Costachi la Teatrul "Maria Filotti" din Brăila. Din păcate, one-woman-show-ul a depășit-o total pe actrița Wanessa Radu, care n-a trecut de faza de amatorism. A urmat, găzduit de Teatrul de Comedie, *lubirile lui Arlecchino* (de la Teatrul Valah din Giurgiu), pe scenariul și în regia lui Mihai Serghei Todor, cunoscut pentru apetența față de commedia dell'arte și teatrul medieval. La Teatrul Evreiesc de Stat s-a putut vedea *Să nu faci umbră* de Ellen Kaplan în regia Liane Ceterchi. Spectacolul vorbește despre criza de identitate a unei balerine evreice (Mihaela Rădescu) și este lucrat mai ales la nivel vizual-simbolic. Studenții teatrolgi de anul III coordonează de trei ediții Gala Absolvenților. Acum,

pe lângă exercițiul managerial, a existat și acela al obiectivității critice în jurizare. Patru premii – posibile datorită sponsorilor – i-au așteptat pe cei mai buni. În afară de regie – care nu a prea strălucit – și coregrafie – absentă din Gală –, premiile au poposit la toate secțiile. Primele două au răsplătit actoria: premiul I a fost acordat Isabelei Iacupovici, studenta lui Dem Rădulescu, iar premiul II, lui Mihai Brătilă, studentul lui Grigore Gonța. Clasa de Actorie păpuși-marionete a câștigat, prin Mihai Laurențiu Dumitrescu, premiul III pentru rolul din spectacolul *Regele Cerb* după Carlo Gozzi în regia lui Cristian Pepino. Teatrologia a fost încununată cu Premiul special, primit de directoarea de anul trecut a Galei, Cristina Popescu, din mâinile Deliei Voicu, directoarea de acum. Transformată în competiție, Gala Absolvenților și-a mărit exigențele. Oferind generației o șansă de a se afla pentru ultima dată împreună pe scenă, a putut fi apreciată ca întreg. Ca urmare, critica a fost în măsură de a se familiariza cu noile nume și – unde e cazul – de a sesiza vârfulurile valorice. Dar Gala Absolvenților ar fi trebuit să fie și un "târg" de tineri oameni de teatru. Din păcate, acest lucru nu se mai întâmplă de mult. În sala Studioului Cassandra – sau în sălile teatrelor – au putut fi văzuți mai curând cronicarii, profesorii, părinții, colegii sau prietenii decât directorii de teatre ori secretarii literari. Am urmărit Gala Absolvenților nu cu ochiul criticului ci, cum se numea pe sine odată George Banu, al "spectatorului cultivat" mai exact (nădăjduiesc) în curs de cultivare. M-aș bucura să știu că pentru acești tineri creatori studentia nu va fi o nostalgie, ci o simplă vârstă necesară în evoluția lor. Dacă se va întâmpla astfel, vom mai auzi cu siguranță de ei.

Mirona Hărăbor

Un fel de dedicație

Din perspectiva studentului la Regie în anul IV, această generație de absolvenți ai claselor de actorie este mai... minunată decât cele anterioare și este (evident) mai... minunată decât toate cele ce vor urma. Și asta pentru că împreună cu acești oameni am probat primul costum de teatru (întotdeauna vechi și prăfuit), cu ei am descifrat primul text, lor le-am dat primele indicații tâmpite și primele indicații bune, de la ei am primit primele refuzuri și primele provocări, ei mi-au oferit nopți de vise frumoase și nopți de insomnie, cu ei împreună am "înfruntat" pentru prima dată publicul, cu ei am gustat bucuria sau amărăciunea examenelor, într-un cuvânt, cu ei împreună am încercat să învăț câte ceva despre teatru. Toate aceste experiențe, unice și irepetabile, sunt ale noastre, le-am trăit împreună și nimeni nu ni le poate lua. Pentru toate acestea și pentru tot ce personal am învățat de la ei, vreau să le mulțumesc. Dacă sunt talentați? Sunt, și dovada cea mai bună este că acum sunt absolvenți ai U.A.T.C. Dacă sunt profesioniști? Asta rămâne să demonstreze fiecare în parte. În ce mă privește, sper și vreau să ne reîntâlnim cât mai curând pe scenă. Mai buni, mai deștepti, mai împătimiti de teatru.

**Claudiu Goga,
student Regie anul IV**

Ultimul act de pregătire pentru scenă pentru studenții școlarizați în 1994 la Universitatea "Babeș-Bolyai" – Facultatea de Litere – Catedra de Teatru din Cluj. Încă de la început, promoția lor avea să intre într-un program de instruire diferit, care poate fi considerat chiar un experiment în raport cu structura învățământului artistic, marcată de divizarea strictă – uneori prea strictă – pe specializări. Desigur, există și

P r o m

aici clase distincte: regie, sub îndrumarea lect. univ. Mona Chirilă, și actorie, condusă de lect. univ. Miriam Cuiubus. Specificul vine din faptul că cele două profesoare dețin totodată posturile de asistent la clasa paralelă. Astfel a fost posibilă alcătuirea unei programe care prevede desfășurarea în comun a unor cursuri practice. Lucrul împreună, parcurgerea simultană a etapelor de formare artistică au adus un plus de experiență studenților. Viitorii directori de scenă fac dovada unei mai bune înțelegeri a mecanismelor de construire a personajelor, iar actorii de mâine manifestă o aplecare mai mare spre integrarea creațiilor lor într-un tot unitar, care este viziunea regizorală. Rezultatele au apărut destul de repede, din primii ani prezențele tinerilor clujeni fiind remarcate în cadrul unor reuniuni studențești naționale și internaționale. Compozițiile individuale și exercițiile colective de ritm ale clasei de actorie au impresionat în două rânduri, anume la a treia și a patra Întâlnire a Școlilor și Academiiilor Europene de Teatru de la Târgoviște, din anii 1995 și 1996. De cealaltă parte, Festivalul Studențesc de Regie de la Slobozia a impus atenției, atât la ediția din 1996, cât și la cea din 1997, numele câtorva regizori în devenire, producțiile lor obținând premii și/sau oferte de includere în repertoriul unor teatre profesioniste. Dacă, finalmente, aceste oferte nu s-au materializat, s-au ivit în schimb alte propuneri. Exemplele încep cu debutul studenților-actori în scene de grup din spectacolele regizate de Mihai Măniuțiu la T.N. Cluj, continuă cu prezența Andrei Negulescu în producțiile lui Victor Ioan Frunză, pentru a se opri, deocamdată, la rolurile consistente încredințate lui Ovidiu Crișan de către Vlad Mugur și Alexandru Dabija în montările de la Teatrul Tineretului din Piatra Neamț.

Scenă din *Dictatorul* de Al. Kirțescu
(regia: Claudiu Goga)

